

Ledelsesberetning

Så er endnu et år gået – for verden, for Danmark og for Diálogos. Fra min udkigspost ser jeg en verden, der stadig har brug for vores indsats. Men hvis jeg stiller skarpt på en lidt nærmere horisont, ser jeg et Danmark, hvor de problemer vi som organisation beskæftiger os med, synes at fylde mindre og mindre i folks bevidsthed, fordi flygtninge for alvor er begyndt at banke på vores dør. Det har desværre også gjort vores politikere mere nærsynede, end de plejer at være, og der spares nu på de egentlige udviklingsmidler i en grad, vi ikke har set længe. Det er trist, og det betyder også, at vi som forening bliver nødt til at overveje, hvordan vores vej videre frem skal være. Det kommer vi til at diskutere meget den kommende tid. Men lad os først gøre status.

På projektsiden har 2015 langt hen ad vejen været et driftsår, og det skal vi være glade for, for det betyder, at vi ikke med det samme får besparelserne at føle men kan fortsætte med de bevillinger, vi allerede har. Ligesom sidste år har vi i skrivende stund 3 pesticidprojekter i Bolivia, Uganda og Nepal, vi har to projekter vedr. interkulturel medicin i Bolivia og Uganda, og vi har et projekt vedr. kviksløvfri guldudvinding i Filippinerne.

Et enkelt af projekterne fik godkendt en projektførlængelse i 2015, nemlig projektet med Prodeco i Bolivia, som tager udgangspunkt i fortalervirksomhed for Bolivias nye interkulturelle sundhedslov. Der endte desværre med at være et hul mellem to bevillinger, fordi ansøgningen ikke blev godkendt i første omgang. Det betød, at vi i bestyrelsen måtte overveje, om vi stolede nok på projektideen og partneren til at turde tro på, at projektet ville gå igennem til sidst. Og hvis vi gjorde, blev vi nødt til at finde en løsning, så vi kunne sikre organisationen i de måneder, hvor de ikke havde projektpenge. Vi besluttede at bruge godt 100.000 kr af foreningens penge til at holde Prodeco kørende i 6 måneder – penge der ikke var budgetteret med, men som vi vurderede ville være givet godt ud.

Vores andet projekt i Bolivia med partneren Plagbol går planmæssigt fremad. Projektet har tre mål – 1. At bevidstgøre befolkning om omfanget og betydningen af pesticidrester i fødevarer og hvordan det undgås, 2. At bevidstgøre landbefolkningen om miljøforurening med brugt pesticidemballage og afprøve metoder til at afskaffe det, og 3. At oplyse befolkningen om farer ved sprøjtning mod skadedyr i boliger og forholdsregler mod skadevirkninger. Plagbol har som hidtil været meget dygtige til at lave oplysning på tryk, radio og tv, som i visse tilfælde er blevet landsdækkende selvom det ikke var planen, da landbrugsministeriet har taget det op og udbredt det udover projektområderne. Landbrugsministeriet har installeret et fødevelaboratorium og vil nu over en årrække i gang med fødevearekontrol af pesticider – det hjælper vi dem med i en opstart i forbindelse med et mindre projekt til kontrol af bananer, tomater og salat. Folkelige organisationer er trænet og udbreder budskaberne gennem deres kanaler. Der er lavet opsamlingspladser for pesticidemballage i flere kommuner og netop indgået en aftale med et firma som vil købe og afhente det på stedet til genbrug af plastikken i deres produktion. Det Nationale Arbejdsmiljøinstitut har sammen med Plagbol og nu alene trænet sprøjtemænd i vektorprogrammer før de kan få et certifikat som sprøjtemænd. Sammenfattende må siges at der er opnået gode og bæredygtige resultater, vi håber at få mulighed for et nyt projekt fra 2017-2020 hvor vi forsøger at udbrede og konsolidere ovennævnte gode resultater.

I Uganda går pesticidprojektet også planmæssigt fremad. Træning i projektområder af landmænd og sundhedsarbejdere pågår og informationsmateriale, radio og video er produceret og udbredes. Et giftingormationscenter i Kampala har vi støttet og det er klar til at starte op med telefonrådgivning ved forgiftningstilfælde. Vi har haft flere danske studerende dernede og ugandiske studerende er også ved at kortlægge forgiftninger med sprøjtemidler på hospitalerne i projektområder og i Kampala. I det hele taget er der også fra regeringsside et større fokus på pesticider, f.eks. afprøves kommende landsdækkende registrering af pesticidforgiftninger på udvalgte hospitaler, og man er klar over vigtigheden af sikker omgang med pesticider, også pga. de krav der stilles når Uganda eksporterer sine landbrugsvarer. Dette projekt kører ind i efteråret 2017, og vi håber også her på bevilling til et afsluttende projekt når aktuelle anden fase er afsluttet.

Ledelsesberetning

Sundhedsprojektet i Uganda står overfor udfordringer, idet vores projektleder, Annie Logiel, netop er blevet valgt til parlamentet. Det betyder, at hun ikke kan fortsætte som projektleder. Hvem efterfølgeren bliver ved vi endnu ikke, men vi ved, at vedkommende kommer til at overtage et projekt, der har betydet en forskel for en af Ugandas allerfattigste befolkningsgrupper, og vi ved at Parlamentet med Annie får et dedikeret medlem, der gennem årene har vist sig som en stor fortaler for sit folk. Det er nok meget sigende, at hun om valget siger "My people made me win". Som organisation kan vi godt tillade os at være stolte over, at endnu en person tilknyttet et af vores projekter er vokset ud af projektets rammer.

Nepalprojektet, der omhandler pesticider, blev evalueret i efteråret 2015, da der igen var faldet lidt ro over landet efter det store jordskælv. Heldigvis gik vores projektområde nogenlunde fri om end projekthuset fik mindre revner, men der er ingen tvivl om, at jordskælvet kommer til at påvirke Nepal mange år frem i tiden. Evalueringen faldt positivt ud. Men vi blev overhalet indenom af de varslede besparelser på udviklingsbistanden, og da vi på nuværende tidspunkt ligger over øvre grænse for omsætning, var det ikke muligt for os at søge om en projektførlængelse trods den fine evaluering. Heldigvis har vi et mangeårigt samarbejde med arbejdsmedicinernes organisation DASAM og deres internationale udvalg ICOEPH, og på deres generalforsamling for få uger siden besluttede de at overtage projektet. De har nu sendt en ansøgning til CISU, og vi håber på en godkendelse så de kan overtage projektet, når no cost-førlængelsen, som vi netop har fået bevilget, udløber med udgangen af juli.

Projektet i Filippinerne går også som det skal. Langt de fleste guldgravere i minebyen Gaang bruger fortsat den kviksølvfri metode som blev introduceret i projektets fase 1, og vi tror på at succesen kan gentages i det nyeste projektområde på Mindanao. Som en udløber af projektet har vi fået 30.000 \$ fra Global Environment Fund til et forskningsprojekt, der skal undersøge, om kviksølvalternativet Borax optages i minearbejdernes kroppe. Både vi og partneren Bantox har brugt mange kræfter på at få de nødvendige godkendelser i Filippinerne, og i efteråret så det endelig ud til at lykkes, så vi sendte en dansk læge med på projektbesøg for at indsamle urinprøver. Desværre gik der alligevel endnu engang bureaukrati i sagen, så godkendelserne udeblev, og hun måtte i stedet bruge tiden til at forberede indsamlingerne.

Det er dog værd at bide mærke i, at kviksølvgruppen har formået at skaffe midler fra anden siden end CISU. Det er og bliver en nødvendighed hvis vi i Diálogos i årene fremover vil opstarte nye projekter. Nedskæringerne og omstruktureringerne gør, at vi i løbet af de næste par år kan forvente at skulle sænke den årlige omsætning fra 6 til godt 4 millioner kroner.

Kviksølvprojektet vil ikke kunne forlænges i sin nuværende form når bevillingen udløber i 2017, idet Filippinerne har krydset grænsen for hvor høj et modtagerlands BNP må være for at modtage bistandsmidler. Men kviksølvgruppen har formået at tiltrække en række nye energiske folk som har ansøgt Operation Dagsværk om at blive gymnasieelevernes projekt i 2017. Hvis det lykkes at vinde med dette projekt, vil det være en stor chance for Diálogos for at øge bredden i vores finansieringsportefølje.

På den hjemlige bane havde vi sidste år besøg af Prodecos nye leder, Zulema Torres, der deltog i et kursus i regi af Danida Fellowship Centre. Hun var glad for at deltage, og for os er det også en stor fordel, at vores partnere forstår den danske udviklingsterminologi, og Prodeco bruger den ny viden flittigt. I forbindelse med besøget holdt Zulema flere oplæg om den bolivianske sundhedsreform, som lokkede nye medlemmer til. Vi er derfor også glade for, at Deepak, en af agronomerne fra Nepal-projektet, fik chancen for at deltage i år. Han er netop rejst hjem efter to intense uger i Danmark.

Ledelsesberetning

På oplysningssiden har vi et udestående med opdatering af foreningens hjemmeside. Det bliver en opgave i det kommende år at finde en løsning herpå. Heldigvis er der fundet nye kræfter til at overtage redaktion og lay-out af DialogosNyt, og der er også på anden vis kommunikeret flittigt om projekterne. Lise Hermann deltog i projektbesøg i Nepal og Filippinerne i efteråret og producerede efterfølgende radioprogrammer, der er blevet sendt i DR, samt artikler til DialogosNyt. I 2015 fik Filippinerne-projektet mulighed for at bidrage til et nummer af GEUS' blad Geoviden, der omhandlede kviksølv, og til en hjemmeside om kviksølv – www.grundstof80.dk - til undervisningsbrug i folkeskolens ældste klasser. Der er ligeledes publiceret en videnskabelig artikel om kviksølvprojektet, og sidst men så afgjort ikke mindst har Erik Jørs for nylig forsvaret sin PhD-grad om vores pesticidprojekt i Bolivia.

I første halvår 2015 ansatte vi Annie Oehlerich i løntilskudsjob. Annie har gjort en kæmpe indsats, og da det første halvår var gået var vi i bestyrelsen enige om at beholde hende fuldtids i yderligere et halvt år. Det har tæret på foreningens økonomiske ressourcer men har også givet foreningen et boost på et tidspunkt, hvor der var brug for at lægge ekstra kræfter i sekretariatet. Vi har nu tegnet kontrakt med Annie 20 timer/uge frem til juli, og vi skal inden længe til at se på fremtidsmulighederne, desværre jo også i lyset af besparelserne og det fremtidige loft for vores omsætning. Lene Brynk Jensen varetager fortsat alle opgaver vedr. økonomi i samarbejde med foreningens kasserer.

Jeg har været formand for foreningen i mange år. Det har været et kæmpe privilegium at stå i spidsen for alle de ildsjæle, der til daglig får projekthjulene til at køre rundt både i Danmark og i Bolivia, Uganda, Nepal og Filippinerne. Nu er tiden kommet, hvor jeg trygt kan overlade roret til en ny formand. Tak til jer alle fordi I har været med til at gøre Dialogos til det, foreningen er i dag.

Erik Jørs
ERIK JØRS